

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
PSICOPATOLOGIA

Coordinació: ALUJA FABREGAT, ANTON

Any acadèmic 2023-24

Informació general de l'assignatura

Denominació	PSICOPATOLOGIA			
Codi	102946			
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Psicologia	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8		4.2
	Nombre de grups	2		1
Coordinació	ALUJA FABREGAT, ANTON			
Departament/s	PSICOLOGIA, SOCIOLOGIA I TREBALL SOCIAL			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ALUJA FABREGAT, ANTON	anton.aluja@udl.cat	7,8	Les tutories es faran els dilluns de 9 a 12 hores al Laboratori de Conducta Humana de l'IRBLleida/UdL

Informació complementària de l'assignatura

L'assignatura de Psicopatologia està estretament relacionada amb altres assignatures del pla d'estudis com ara, Diversitat humana, personalitat i psicopatologia, Psicologia de la Personalitat, Psicologia diferencial, Avaluació i tractament en l'àmbit clínic, i Avaluació i diagnòstic psicològic. D'altra banda, els coneixements previs aportats Estructura i Funcionament del Sistema Nerviós, Bases biològiques de la Conducta i Processos Psicològics bàsics ens donaran eines per entendre les hipòtesis etiològiques i són de gran rellevància ja que recullen la perspectiva de la normalitat, perspectiva que caldrà tenir molt en compte per a l'abordatge de l'anormalitat psicològica.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Proporcionar els conceptes bàsics i la terminologia específica de la matèria.
2. Subministrar unes bases de la Psicopatologia General tant d'una perspectiva clínica com des d'una perspectiva experimental.
3. Senyalar les vies de connexió existents entre els coneixements derivats de la Psicologia (teories, models i resultats) i de la Psicopatologia.
4. Iniciar als alumnes en el coneixement dels quadres clínics més importants de la Psicopatologia.
5. Indicar les línies bàsiques de recerca més actuals en els diferents temes tractats.

RESULTATS D'APRENTATGE:

Comprendre el concepte de trastorn mental.

Conèixer les característiques dels trastorns mentals.

Entendre l'objectiu de la psicopatologia i comprendre el seus fonaments científics.

Reconèixer les tècniques de recollida d'informació en psicopatologia.

Definir les característiques dels diferents trastorns i saber fer el diagnòstic diferencial entre les distintes patologies.

Seleccionar les dades més rellevants d'una història clínica i identificar les patologies d'estudi.

Saber buscar informació, analitzar-la críticament i incorporar-la a un cos de coneixements integrat.

Distingir les diferents aportacions teòriques i metodològiques.

Mantenir una actitud de curiositat científica, així com abordar amb eficàcia la lectura i comentari crític dels textos relacionats amb la matèria.

Saber compartir i exposar els propis coneixements sobre la matèria.

Saber escoltar, comprendre i valorar les aportacions dels companys.

Competències

CB2 Aplicar els coneixements al treball o vocació d'una forma professional i posseir les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de l'àrea d'estudi.

CB3 Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de l'àrea d'estudi) per emetre judicis que incloquin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

CG1 Desenvolupar la capacitat d'adaptació a noves situacions i resoldre problemes de manera efectiva.

CG2 Desenvolupar la capacitat per treballar en equips multidisciplinaris i col·laborar de manera eficient amb altres professionals.

CG3 Mostrar habilitats per a les relacions interpersonals.

CG5 Demostrar capacitat crítica per prendre decisions pertinents.

CG6 Reflexionar sobre les pròpies limitacions de manera autocrítica i contemplar la possibilitat de sol·licitar col·laboracions interdisciplinàries.

CG7 Actuar amb creativitat, cultura d'investigació i de comunicació professional .

CG8 Identificar i avaluar les pròpies competències, habilitats i coneixements d'acord els estàndards de la professió.

CG9 Reconèixer la diversitat com element estructural de l'ésser humà a la vegada que es reconegui, compregui i respecti la complexitat cultural de la societat actual.

CE1 Identificar i analitzar les característiques i les necessitats de les persones, grups i organitzacions, així com dels contextos rellevants per al servei que es sol·licita.

CE2 Planificar l'avaluació dels programes i/o intervencions psicològiques i seleccionar els indicadors i tècniques adequades.

CE3 Aplicar les tècniques de recollida d'informació i obtenir dades rellevants per a l'avaluació dels programes i/o intervencions psicològiques.

CE4 Analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació psicològica.

CE5 Dissenyar i aplicar una estratègia/pla d'intervenció psicològica, en funció dels contextos o serveis sol·licitats.

CE6 Respondre i actuar de forma adequada i professional, considerant les actituds i valors de la professió, així com el seu codi ètic i deontològic en tots i cadascun dels processos d'intervenció.

CE7 Proporcionar informació als usuaris i establir una relació interpersonal adequada, considerant els diferents contextos de relació professional.

CE8 Elaborar informes tècnics, orals i escrits, dels resultats del procés d'avaluació, de la investigació o dels serveis demandats, respectant el compromís ètic que exigeix la difusió de coneixement psicològic.

CE9 Utilitzar les diferents fonts documentals en psicologia, mostrar un domini de les estratègies necessàries per accedir a la informació i valorar la necessitat d'actualització documental.

CE10 Gestionar, analitzar i interpretar dades en els marcs dels coneixements disciplinaris propis dels diferents àmbits de la psicologia.

CE11 Prendre decisions de manera crítica sobre l'elecció, aplicació i interpretació dels resultats derivats dels diferents mètodes d'investigació psicològica.

CE12 Difondre el coneixement derivat de les revisions teòriques i dels resultats de la investigació psicològica.

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita en català i castellà.

CT3 Adquirir capacitació en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.

Continguts fonamentals de l'assignatura

Bloc I. La semiologia i nosologia.

TEMA 1. Psicopatologia: concepte i classificació.

TEMA 2. La consciència, orientació i l'atenció.

TEMA 3. La memòria i la senso-percepció.

TEMA 4. El llenguatge, afectivitat i pensament.

Bloc II. Psicopatologia infanto-juvenil.

TEMA 5. Retard mental.

TEMA 6. Trastorns generalitzats del desenvolupament.

TEMA 7. Trastorns per dèficit d'atenció i de la conducta.

TEMA 8. Trastorns de la conducta alimentària.

Bloc III. Psicopatologia d'adults

TEMA 9: Trastorns de personalitat y de la conducta sexual

TEMA 10. Trastorns d'ansietat

TEMA 11. Trastorns de l'estat d'ànim.

TEMA 12. Les esquizofrènies.

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitats formatives

Les activitats formatives que es realitzaran seran les següents:

1. Classe teòrica presencial.
2. Classe pràctica / seminari / tallers (2 grups).
3. Elaboració de treballs individuals i en grup.

4. Tutories en grup, presencials o virtuals.

Distribució de crèdits ECTS en hores de treball de l'alumnat:

Presencial (40%) = 60 hores

Classes teòriques (60%) = 36 hores

Pràctiques d'aula o aula en grup mitjà (40%) = 24 hores (x grup)

No Presencial (60%) = 90 hores

Estudi de continguts teòrics i pràctics (44%) = 40 hores

Lectures de textos, estudi de casos, visualització de vídeos i elaboració d'altres tasques i documents (20%) = 20 hores

Tutories personalitzades o en grup (12%) = 10 hores

Cerca d'informació, lectura ampliada, preparació d'exàmens, proves i activitats, autoorganització del material (22%) = 20 hores

Pla de desenvolupament de l'assignatura

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS
1:	P	Presentació de l'assignatura i els professors	Tots	Presentació de l'assignatura i els professors, especificar continguts i metodologia	Atenció, comprensió	
2 a 5:	P	Temes 1	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
6:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,...)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.
7:	P	Tema 2	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
8:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,...)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS
9 a 10:	P	Temes 3	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
11:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,..)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.
12:	P	Tema 4	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
13:	P	AVALUACIÓ	Tots	Confecció i correcció de les proves d'avaluació	Realització de la prova	Estudi el contingut teòric
14:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,..)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.
15:	P	Tutoria - 1	Tots	Avaluació competències	Exposició coneixements, dubtes i preguntes	Compressió competències i continguts
16:	P	Tema 5	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
17:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,..)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.
18:	P	Tema 6	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
19:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,..)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS
20 a 21:	P	Temes 7-8	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
22:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,..)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.
23:	P	<i>AVALUACIÓ</i>	Tots	Confecció i correcció de les proves d'avaluació	Realització de la prova	Estudi el contingut teòric
24:	P	Tema 9:	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
25:	P	Tema 10	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
26:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,..)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.
27:	P	Tema 11	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
28:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,..)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.
29:	P	Tema 12	Tots	Sessió magistral	Atenció, comprensió, participació i estudi.	Lectura de material complementari obligatori.
30:	P	pràctica	Tots	Plantejament d'una activitat (casos, vídeo, article,..)	Participar en la tasca i en el debat, aplicar els coneixements teòrics.	Lectura de material complementari obligatori.

SESSIÓ	MODALITAT (P/NP)	DESCRIPCIÓ	OBJECTIUS	TASQUES PROFESSOR/A	TASQUES ALUMNES	RECOMANACIONS
31:	P	AVALUACIÓ	Tots	Confecció i correcció de les proves d'avaluació	Realització de la prova	Estudi el contingut teòric
Treball	NP		Tots	Plantejar un problema global que impliqui les diferents competències	Preparar i presentar el fruit de la tasca realitzada	
Avaluació	<p style="text-align: center;">Temari: Contingut teòric: 75% (tres proves elecció múltiple) Treball de recerca: 15% Treballs Individuals de pràctiques: 10%</p>					

Sistema d'avaluació

L'avaluació de les activitats formatives té dos apartats: a) teoria (continguts -Blocs 1, 2 i 3) i b) pràctiques (Bloc 4) amb el 25% de qualificació cada bloc:

- Teoria: Tres avaluacions parcials presencials en format de Prova d'Elecció Múltiple (PEM) sobre el contingut dels tres blocs teòrics de l'assignatura (75% del total). Cada prova té 40 preguntes i consta d'un quadernet i una fulla de respostes. Els dos documents s'han d'entregar al professor en mà, el qual els graparà conjuntament. Un document sense l'altre anul·la la prova. La matèria teòrica a avaluar es desprent del contingut explicat per el professor a classe, diapositives (entregades al alumnes) i les lectures obligatòries. L'avaluació és objectiva comptabilitzant respostes encertades i penalitzant .33 punts per errors al utilitzar un sistema de 4 possibles respostes.
- No hi ha nota mínima per aprovar els blocs. La nota final es el sumatori de totes els blocs.
- Pràctiques: Una avaluació del contingut de les pràctiques que suposa un 25% del total (TP1 i TP2) i requereix un 80% d'assistència presencial.
- El TP-1 (15 punts) consisteix en un treball de camp sobre trastorns psicopatològics, anàlisi de dades i informe final. Si l'alumne proporciona dades errònies o diferents de les que hi hagi en els qüestionaris per el treball del TP-1 pot significar la pèrdua de punts en funció de la gravetat dels errors o mancances. Si el fet fos molt greu es pot arribar a perdre els 15 punts. La correcció és qualitativa tipus rúbrica segons presentació, continguts, aportacions i discussió a judici motivat del professor. Cal adjuntar en un annex el material manuscrit signat dels càlculs realitzats, com plantillatge, obtenció de puntuacions directes i normalitzades dels test, que permeti saber que el treball l'ha fet l'alumne.
- El TP-2 (10 punts) consisteix en el coneixement i interpretació de dos tests de psicopatologia. La correcció és qualitativa tipus rúbrica segons requeriments, objectius i aportació personal a valorar per el professor de forma motivada.
- Per poder optar al 25% de la puntuació de les pràctiques cal demostrar l'assistència al 80% de les activitats (signatures de l'alumne). Les pràctiques seran presencials a un aula que disposi d'ordinadors personals.
- Les respostes o notes als exàmens escrits i treballs es guardaran en paper i digitalitzats (dades) durant un any.
- Els alumnes tenen dret a la revisió individual de la seva prova el dia i hora acordat prèvia demanda per email del propi alumne. Si l'alumne no pot venir a revisió i ho pot justificar se li posarà un altre dia de revisió. Les revisions es faran únicament la data acordada i anunciada prèviament.

La qualificació final és la suma de totes les avaluacions realitzades (4 blocs). Si un alumne es presenta a alguna de les diferents avaluacions i a altres no, aquestes es es computaran com zero punts, ja que la nota final és el còmput de totes les evidències avaluable.

La no presentació a un examen o la no entrega de un treball da la data marcada i informada prèviament suposa la pèrdua del punts associats.

La superació de l'assignatura requereix el 50% de la suma de totes les avaluacions realitzades (5.0).

Les dos primeres proves teòriques parcials es fan aproximadament la setmana 5 i 10. Al estar en horari de classes, és possible que no estigui disponible un aula de capacitat per 150 alumnes, que és la que es necessita. Si fos el cas, les proves es faran a una de les dues aules del Edifici Polivalent del tercer pis o als baixos de la Facultat de Dret en horari de 14 a 15 hores. De ser així s'informarà el primer dia de curs perquè l'alumne s'ho pugui programar amb temps. Si algun alumne treballa en aquest horari l'empresa està obligada a donar-li permís per un examen de la universitat. Es facilita justificant signat per el professor/a. La tercera prova parcial es farà en l'horari i dia que marqui el coordinador del Grau de Psicologia.

No es realitzarà cap avaluació de recuperació per no superar el 30% cap d'elles.

A partir del curs 2021/22, s'aplicarà la qualificació de "no presentat" en totes les assignatures dels diferents graus i màsters de la FEPTS sempre que l'alumne hagi realitzat un percentatge de menys del 30% de les activitats d'avaluació de l'assignatura.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

En els casos excepcionals que comptin amb el vist i plau de la Comissió d'Estudis del centre responsable de l'ensenyament del grau, l'avaluació alternativa constarà de una prova teòrica que inclogui els tres blocs (12 temes) (70%) i les pràctiques presencials (30%). El temps i extensió de l'avaluació serà similar al que utilitzen els alumnes presencials de avaluació contínua.

Tal com indica la Normativa d'Avaluació i Qualificació de la Docència en els Graus i Màster de la UdL en l'article 1.5 sobre avaluació alternativa, punt 2, plana 7: "*Si la naturalesa de l'assignatura ho demana, serà requisit indispensable per tenir l'opció d'avaluació única l'assistència a determinades activitats presencials (pràctiques, rotatoris, sortides de camp, seminaris, etc.) en les dates establertes, activitats que hauran d'especificar-se en la guia docent. Aquest dret no pot comportar discriminació respecte a l'avaluació contínua en relació amb la qualificació màxima que es pugui obtenir en aquella assignatura.*" Per tant les pràctiques seran obligatòries i presencials per aquestes alumnes al igual que el que facin avaluació contínua. La no realització de les pràctiques suposa la pèrdua del 25% de la nota final.

RECOMANACIONS

L'assignatura de Psicopatologia està estretament relacionada amb altres assignatures del pla d'estudis com ara Psicologia de la Personalitat, Psicologia Diferencial, Estadística, Psicomètria, Avaluació i Diagnòstic Psicològic, Estructura i Funcionament del Sistema Nerviós, Bases biològiques de la Conducta i Processos Psicològics Bàsics. Haver cursat o està cursant aquestes assignatures proporcionarà una millor comprensió de l'assignatura. Es recomana que l'alumne tingui nocions bàsiques d'estadística.

RELACIONS ALUMNE-PROFESSOR I TUTORIES

Els alumnes eligiran un delegat que representa les estudiants. Qualsevol proposta, suggeriment o queixa que afecti a tota la classe es canalitzarà a través del delegat (no individualment). Per a consultes individuals que afectin només un alumne s'ha de demanar tutoria dintre dels horaris establerts. S'anima als alumnes a fer ús de les tutories per consultes relacionades amb la matèria o situacions personals. Es recorda que l'assistència als dies i horaris d'exàmens i dates d'entrega de treballs és obligatòria. Només s'acceptaran les excepcions que marca la Guia d'Avaluació docent per sol·licitar avaluacions fora dels horaris establerts i anunciats el primer dia de classe.

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica

BELLOCH, A., SANDÍN, B. y RAMOS, F. (2020). Manual de Psicopatología (2 vols.) Madrid: McGraw-Hill. (1ª edición 1995).

VALLEJO RUILOBA, J. (2015). Introducción a la Psicopatología y Psiquiatría. Barcelona: Masson (Última edición).

Bibliografia complementària

IÑAKI EGUÍLUZ URUCHURTU I RAFAEL SEGARRA ECHEBARRÍA (2021). Introducción a la psicopatología (incluye versión digital): Una visión actualizada. Editorial Panamericana.

MARGARITA ORTIZ-TALLO. (2019). Psicopatología clínica: Adaptado al DSM-5 (Psicología). Ediciones Piràmide.

CORTESE, E. (2021). *Manual de psicopatología y psiquiatría*. Nobuko.

STAGNARO, J. C. (2023). Vocabulario de psicopatología. *Vertex Revista Argentina de Psiquiatría*, 34(162), 122-123.

LUCÍA, M., & LASTRILLA, V. (2022). *Psicopatología: una introducción a la clínica y la salud mental*. Sello Editorial Javeriano-Pontificia Universidad Javeriana, Cali.

Manuales de classificació de les malalties mentals:

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION (2014). Manual diagnóstico y estadístico de los trastornos mentales. 5ta edición. Editorial médica Panamericana. Madrid.

AMERICAN PSYCHIATRIC ASSOCIATION (2022): Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders, Fifth Edition, Text Revision. Washington, DC, American Psychiatric Association.

FERNÁNDEZ, L. B., & CANO, T. R. (2020). Introducción a la psicopatología. Modelos explicativos y sistemas clasificatorios. In *Psicología médica* (pp. 301-310). Elsevier España.

Al abordar cada tema el professor podrà facilitar articles, actualitzacions i revisions sobre el tema proposat en llengua castellana i anglesa.